

MARKKINAOIKEUDELLE

Asia: Sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain 6 §:n mukainen kieltihakemus.

Hakija: Clewer Markkinointi Oy
Y-tunnus 2282658-3
Kynttilätie 3
11710 Riihimäki
(jäljempänä "Clewer")

Asiamies ja prosessiosoite:

Asianajaja Petri Eskola
Asianajotoimisto Backström & Co Oy
Kasarmikatu 44, 00130 Helsinki
Puh. 09 - 6689 940. Fax 09 - 6689 9410

Vastaaaja: Ecolator Finland Oy
Y-tunnus 2045995-1
Äimäkuja 6
90400 Oulu
(liitteenä 1: Ecolator Finland Oy:n kaupparekisteriote)
(jäljempänä "Ecolator")

Vastaaajan asiamies:

Asianajaja Elina Koivumäki
Asianajotoimisto Oy Juridia Ab
Fabianinkatu 29 B, 00100 Helsinki
Puh. 010 – 684 1300 Fax 010 – 684 1700

1. Vaatimukset

Hakija vaatii kunnioittaen, että markkinaoikeus kieltää vastaajaa SopMenL 1, 2 ja 6 §:ien nojalla, 500.000 euron sakon uhalla, harjoittamasta ja jatkamasta hyvän liiketavan vastaista ja sopimatonta menettelyä, jossa

- 1) käytetään totuudenvastaisia ja harhaanjohtavia ilmaisuja, joiden mukaan pienet Ecolator jätevedenpuhdistamot täyttäisivät sellaisenaan ”kirkkaasti/reilusti/testatusti” hajajätevesiasetuksessa säädetty vaatimukset; ja
- 2) käytetään harhaanjohtavia ja totuudenvastaisia ilmaisuja, joiden mukaan Ecolatorin pienet jätevedenpuhdistamot täyttäisivät hajajätevesiasetuksessa säädetty vaatimukset tai omaisivat erinomaiset puhdistustulokset CE-testauksen perusteella,

Lisäksi hakija vaatii, että vastaaja on velvoitettava oikaisemaan hyvän liiketavan vastaista menettelyään siten, että vastaajan on kotisivuillaan esitettävä tässä asiassa annettavan tuomion sisältö sekä omalla kustannuksellaan julkaistava useammassa valtakunnallisesti leviävässä sanoma- tai aikakauslehdessä tässä asiassa annettava päätös, molemmat oikaisutoimet sopivaksi harkittavan sakon uhalla.

Hakija vaatii myös, että vastaaja velvoitetaan korvaamaan hakijan oikeudenkäyntikulut täysimääräisesti korkolain mukaisine viivästyskorkeineen myöhemmin esitettävän laskelman mukaisesti.

2. Vaatimusten perusteet

2.1 Osapuolista

Hakija Clewer Markkinointi Oy kuuluu tytäryhtiönä vuonna 1987 perustettuun suomalaiseen Pinline-konserniin. Pinline-konserniin kuuluvat muina tytäryhtiöinä kolloidikemiaan erikoistunut Tekno-Forest Oy, joka valmistaa muun muassa ympäristömerkittyjä Pinline-pesuainejärjestelmiä, sekä biotekniikkaan ja vedenpuhdistusteknologiaan erikoistunut Clewer Oy.

Clewer Markkinointi Oy vastaa Clewer-pienpuhdistamojen myynnistä ja markkinoinnista Suomessa.

Pipeline-konsernissa on tehty vedenpuhdistusmenetelmiin liittyvää kemiallista ja biologista tutkimustyötä jo vuodesta 1984 lähtien. Se on kehittänyt innovatiivisen vedenpuhdistusmenetelmän, jonka teollisuusratkaisuja on käytetty vuodesta 1995 lähtien menestyksekkäästi. Menetelmän avulla voidaan puhdistaa kaatopaikkojen valumavesiä, klooripitoisia uima-allasvesiä, autopesuloiden likavesiä sekä myrkköjä erilaisista teollisuuden prosesseista.

Clewer Oy puolestaan on kehittänyt ja patentoinut RBBR-bioreaktorin ("rotating biofilm bed reactor"), sekä siihen liittyvän mikrobiologian, jotka muodostavat teknologisen perustan Clewer pienpuhdistamoille. Bioreaktorin toimintaperiaatteeseen kuuluu pyörimisliikkeestä syntyvän keskipakoisvoiman hyödyntäminen biofilmin kasvatuksessa.

Vastaajayhtiö Ecolator Finland Oy on ilmoittelunsa mukaan suomalainen ympäristöalan yritys, joka on keskittynyt jätevesijärjestelmien tuotekehitykseen, markkinointiin ja "avaimet käteen" asennuksiin sekä toimittamiensa laitteistojen huoltoon ja ylläpitoon. Yhtiö on toimittanut vuosien aikana tuhansia jätevesijärjestelmiä ympäri Suomen. Ecolator kertoo markkinaosuutensa panospuhdistamoissa olevan 68 %.

2.2 Hajajätevesiasetuksesta

Valtioneuvoston hajajätevesiasetuksessa (Asetus talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla, 542/2003) määritetään pienpuhdistamoiden puhdistettavaan määrään eli kuormitukseen perustuvat mitoitusvaatimukset, jotka pienten jätevedenpuhdistamojen on vähintään täytettävä.

Hajajätevesiasetuksen 4 §:n mukaan talousjätevesistä ympäristöön joutuvaa kuormitusta on vähennettävä orgaanisen aineen (BOD₇) osalta vähintään 90 prosenttia, kokonaisfosforin osalta vähintään 80 prosenttia ja kokonaistypen osalta vähintään 40 prosenttia verrattuna *käsittelemättömän jäteveden mukaiseen kuormitukseen*. (kursivoinnit tässä)

Käsittelemättömän jäteveden kuormituksella tarkoitetaan asetuksessa sellaista jätevesien käsittelyyn tulevan jäteveden kuormitusta, joka määritetään jätevesijärjestelmää käyttävien asukkaiden keskimääräisen lukumäärän ja haja-asutuksen *kuormitusluvun* tulona (hajajätevesiasetus 3 §, alakohta 5).

Jätevesijärjestelmät on suunniteltava niin, että ne täyttävät hajavesiasetuksen liitteen 2 C kohdassa esitetyt mitoitusvaatimukset kuormitukselle (hajavesiasetus 7 §).

Hajajätevesiasetuksen liitteessä 2 C on taulukko, joka määrittää normatiivisen kuormituksen grammoina asukasta kohden per kuormituslaji (joita ovat kiinteä orgaaninen aine, fosfori ja typpi) vuorokaudessa. Taulukossa määritetään kuormitusluku, jota käytetään käsitteen *käsittelemättömän jäteveden mukaisen kuormituksen* laskemisessa ja pienpuhdistamon mitoituksessa.

Liitteen 2 C 1-kohdan mukaan pienpuhdistamon mitoituksen on perustuttava vähintään siihen asukaslukuun, jonka arvo saadaan jakamalla huoneistoala neliömetreissä luvulla 30, kuitenkin siten, että mitoituksen asukasluku on aina vähintään viisi (5).

Kun käsittelemätön jäteveden mukainen vähimmäiskuormitus, jonka pienpuhdistamon tulee kyetä puhdistamaan, lasketaan aina vähintään viiden asukkaan kuormasta (asukasvastineluku 5), on taulukossa ilmoitetut yhden henkilön kuormitusluvut kerrottava viidellä.

Käsittelemättömän jäteveden mukaiseksi kuormitukseksi viidelle asukkaalle saadaan siten: kiinteä orgaaninen aine (BOD₇) 250 g; fosfori (P) 11 g; ja typpi (N) 70 g.

Siten hajajätevesiasetuksessa edellytetään, että jätevesijärjestelmä on mitoitettu käsittelemään vähintään 5 asukkaan (normatiivisen) kuorman. Vastaavasti pienpuhdistamon on aina vähennettävä kuormitusta 90 %:ia 250 g:stä orgaanista ainetta, 85 %:ia 11 g kokonaisfosforista ja 40 %:ia 70 g:sta kokonaistypestä.

LIITE 2: Hajajätevesiasetus liitteineen.

2.3 Pienten jätevedenpuhdistamojen CE-merkinnöistä

Pienet jätevedenpuhdistamot voidaan CE-merkitä rakennustuotedirektiivin perusteella, jos ne kuuluvat pieniä jätevedenpuhdistamoja koskevan tuotestandardin

EN 12566-3 soveltamisalaan. Standardin soveltamisala on rajallinen. Markkinoilla on ja voikin olla myös puhdistamoita, jotka eivät ole CE-merkittyjä.

CE merkintä kertoo, että tuote on testattu ko. standardin mukaisella, strukturoidulla testillä. Standardin mukaan testi voidaan suorittaa kuormituksella, jonka testattavan tuotteen valmistaja itse määrittelee, toisin sanoen testissä ei ko. standardin mukaan tarvitse käyttää esimerkiksi hajajätevesiasetuksen mukaista kuormaa.

Käytännössä CE-merkinnän mukaista testausta on tehty kuormitusluvuilla, jotka ovat selvästi alle sen mitä hajajätevesiasetus edellyttää, koska, edellä todetuin tavoin, valmistaja voi määritellä sen, millä nimellisvirtaamalla testaus tehdään, ja testauksen kuormitus määräytyy sen mukaan. Puhdistustehot CE –testin perusteella lasketaan testissä kulloinkin käytetyn kuormituksen mukaan, joka voi siis olla täysin toinen kuin se mitä asetus edellyttää vähimmäiskuormituksena kaikissa pienpuhdistamoissa.

Pienen jätevesipuhdistamon CE-merkintään liittyvät vaatimukset (tuotestandardin EN 12566-3 mukaan) ja Suomen kansallinen hajajätevesiasetus on usein sekoitettu toisiinsa. Pienten jätevedenpuhdistamojen testaamisesta kertova CE-merkintä ei siis ole osoitus tuotteen hajajätevesiasetuksen mukaisuudesta. Tämän seikan on nimenomaisesti todennut myös muun muassa Turvatekniikan keskus TUKES tiedotteessaan 12.11.2009.

LIITE 3: Turvatekniikan keskus TUKES:n tiedote 12.11.2009.

LIITE 4: Tuloste SYKE:n www-sivuilta.

2.4 Ecolatorin CE –testi

Ecolator on julkiseksi tuotujen testitietojen mukaan tehnyt CE-testauksen seuraavilla keskimääräisillä vuorokautisilla tulokuormilla: orgaaninen aine (BOD₇) **156 g**, fosfori (P) **5.9 g** ja typpi (N) **33 g**.

Ecolator on, CE-merkinnän saadakseen, tehnyt CE-testauksen selkeästi pienemmällä kuormituksella kuin mikä on edellä kerrotuin tavoin hajavesiasetuksen mukainen minimivaatimus. Ecolator -panospuhdistamo ei ole mitoitettu puhdistamaan viiden asukkaan normatiivista jätevesikuormaa eikä se CE -testin

perusteella selviä normatiivisen kuormituksen ALV 5 puhdistamisesta asetuksen edellyttämällä teholla. Ecolator -laitteet ovat CE -testin perusteella selkeästi alimitoitettuja suhteessa asetuksen edellytyksiin ja siihen tarpeeseen ja ennen kaikkea siihen tapaan nähden, jolla niitä markkinoidaan ja myydään.

LIITE 5: Yhteenveto Ecolatorin CE-testistä.

Oheen liitettävän Helsingin yliopiston ympäristöbiotekniikan professorin Martin Romantschukin lausunnon mukaan ei Ecolatorin CE-testiraporttien tulosten perusteella voida päätellä, että laitteet täyttäisivät asetuksen vaatimukset kuormitustason AVL 5 mukaan tai miten testatut laitteet toimisivat sillä kuormituksella, mihin valmistaja markkinoinnissaan väittää niiden soveltuvan.

LIITE 6: Prof. Martin Romantschukin lausunto.

Hakijan käsityksen mukaan CE-testi yksiselitteisesti ja kiistatta osoittaa, että Ecolator pienpuhdistamo ei täytä asetuksen edellyttämiä, edellä todettuja mitoitus-/puhdistustehovaatimuksia.

Hakija liittää oheen TM Rakennusmaailma –lehdessä (7.7.2010) julkaistun testin, joka yksiselitteisen selvästi kertoo, että Ecolatorin tulokset ovat varsin vaatimattomat. Kyseisessä testissäkään ei kuormitus tosin ole asetuksen edellyttämällä tasolla, mutta on selvää, että tulos suuremmalla kuormituksella ei suinkaan paranisi.

Liite 7: TM Rakennusmaailma 7.7.2010; Pienpuhdistamot testi.

Hakija kiinnittää huomiota myös kyseisessä TM Rakennusmaailman artikkelissa olevaan osioon otsikolla: *SYKE:n testien merkitys*. Siinä pitkälti todentuvat edellä hakijan esittämät CE-testejä koskevat toteamat. On syytä huomata kyseisen artikkeliosion loppupuolella (viimeinen kappale) kirjattu toteamus, jonka mukaan laitevalmistajien ei tule viitata kansallisiin vaatimuksiin miltään osin CE-testiraporttien kautta. Artikkelissa todetaan, että ne valmistajat, jotka edelleen käyttävät SYKE:n CE -testiä laatunsa takeena toimivat tietten tahtoen väärin.

Alla kuvattavin tavoin Ecolator on jo pitkään tietten tahtoen eli tahallaan käyttänyt harhaanjohtavia ja totuudenvastaisia ilmaisuja liittyen laitteensa asetuksen mukaisuuteen, CE-testeihin ja muuhun.

2.5 Ecolatorin SopMenL:n vastaisesta menettelystä

Ecolator markkinoi pienpuhdistamoa totuudenvastaisin ja harhaanjohtavin väittämin, joiden mukaan Ecolatorin panospuhdistamot ylittäisivät ”kirkkaasti / reilusti / testatusti” hajajätevesiasetuksessa määritellyt puhdistus-/ mitoitusvaatimukset. Markkinointia on tapahtunut ja tapahtuu ainakin Ecolatorin internetsivuilla sekä lehtimainoksissa.

LIITE 8: Tulosteita Ecolatorin internetsivuilta.

LIITE 9: Ecolatorin mainos TM Rakennusmaailma lehdessä.

Ecolatorin markkinoinnissa esiintyy lukuisia olennaisen harhaanjohtavia väittämiä SYKE:n CE-testeistä ja niiden merkityksestä, sekä olennaisen harhaanjohtavaa ja virheellistä tietoa typen (N), orgaanisen aineen (BOD₇) sekä fosforin (P) suhteellisista puhdistusmääristä hajavesiasetuksessa säädettyihin edellytyksiin nähden.

Edellä liitteen 8 ja liitteen 9 mainoksissa on osio, jossa Ecolator on graafisena (pylväsdiagrammina) esittänyt laitteensa ”puhdistustulokset SYKE:n testissä”, jossa totuudenvastaisesti ja harhaanjohtavasti ilmaistaan, että laite täyttäisi /ylittäisi testin mukaan selvästi asetuksen vaatimukset.

Ecolatorin CE-testissä käyttämät kuormitukset ovat alle hajajätevesiasetuksen minimimitoitusvaatimuksen. Ecolator –panospuhdistamon CE-testin tulokset ja testaustapa kertovat yksiselitteisesti sen, että Ecolator panospuhdistamo ei täytä hajavesiasetuksessa pienpuhdistamon puhdistusteholle asetettuja vaatimuksia. Ecolatorin panospuhdistamot ovat alimitoitettuja.

Hakija liittää oheen laatimansa taulukot, joissa on kuvattuna eri valmistajien CE – testeissään käyttämät kuormat sekä testitulosten perusteella ja hajajätevesiasetukseen suhteutettuina kunkin laitevalmistajan todelliset tulokset suhteessa asetukseen.

Liite 10: Vertailutaulukot eri laitevalmistajien CE-testeihin perustuvat puhdistustehot suhteessa asetuksen minimivaatimustasoon.

Kuten voidaan helposti havaita, ovat Ecolatorin tulokset kaukana asetuksen minimivaatimustasosta.

Näin ollen Ecolatorin kaikki markkinoinnissaan käyttämät viittaukset CE-testauksessa todettujen puhdistustehojen ja hajavesiasetuksessa asetettujen vaatimusten välillä, ja viitatessaan asetuksen mukaisten vaatimusten täyttymiseen ylipäänsä, ovat olennaisen harhaanjohtavia ja virheellisiä.

On myös perusteltuja syitä olettaa, että Ecolatorin internetsivuilla ja mainoksissa esittämät virheelliset tiedot toistetaan suullisessa Ecolatorin markkinoinnissa kuluttaja-asiakkaille, esimerkiksi osana Ecolatorin avaimet käteen palvelua, johon sisältyy myös hajajätevesisuunnitelman tekeminen loppuasiakkaille Ecolatorin omien suunnittelijoiden toimesta. Tällaisessa tilanteessa kuluttajan käytössä ei ole riippumatonta suunnittelijaa, joka arvioisi Ecolatorin puhdistamojen soveltuvuuden loppukohteeseen, vaan Ecolatorin omat suunnittelijat arvioivat puhdistamon hajajätevesiasetuksen mukaisuuden käyttökohteessa.

LIITE 11: Tuloste Ecolatorin internetsivuilta; Ecolatorin avaimet käteen palvelu.

3. Todistelu

Hakija vetoaa tässä vaiheessa edellä yksilöityyn ja liitteenä olevaan kirjalliseen todistusaineistoon. Henkilötodistelulle hakija ei tässä vaiheessa näe tarvetta, mutta tulee tarpeen mukaan myöhemmin sellaista nimeämään.

Helsingissä, 12. heinäkuuta 2010

Clewer Markkinointi Oy
osakeyhtiö, Turku

Laati: Petri Eskola
Asianajaja, varatuomari
Espoo